

ПОЛОЖЕННЯ ПРО НАЦІОНАЛЬНУ КОМІСІЮ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ ЕНЕРГЕТИКИ

1. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики (НКРЕ), є державним колегіальним органом, підпорядкованим Президенту України і підзвітним Верховній Раді України.

НКРЕ є органом державного регулювання діяльності в енергетиці.

2. НКРЕ у своїй діяльності керується Конституцією та законами України актами та дорученнями Президента України, актами Кабінету Міністрів України іншими нормативно-правовими актами, а також цим Положенням.

3. Основними завданнями НКРЕ є:

– державне регулювання діяльності суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на суміжних ринках, у сферах електроенергетики, теплопостачання в частині діяльності з виробництва теплої енергії на теплоелектроцентралях, теплоелектростанціях, атомних електростанціях і когенераційних установках та установках із використанням нетрадиційної або поновлюваних джерел енергії (далі – сфера теплопостачання), на ринку природного газу, нафтового (попутного) газу, газу (метану) вугільних родовищ та газу сланцевих товщ (далі – природний газ), нафти та нафтопродуктів;

– сприяння розвитку конкуренції у сфері виробництва і постачання електричної енергії, на ринку природного газу, а також створенню конкурентного середовища у сфері теплопостачання;

– забезпечення проведення цінової і тарифної політики у сфері енергетики та нафтогазовому комплексі;

– сприяння ефективному функціонуванню товарних ринків на основі збалансування інтересів держави, суб'єктів природних монополій та споживачів товарів (послуг), що виробляються (надаються) суб'єктами природних монополій;

– захист прав споживачів товарів (послуг) на ринку, що перебуває у сфері природної монополії, та на суміжних ринках у сферах електроенергетики, теплопостачання та нафтогазовому комплексі.

4. НКРЕ відповідно до покладених на неї завдань:

1) бере участь у формуванні та забезпеченні реалізації єдиної державної політики у сфері функціонування ринків електричної енергії та в сфері теплопостачання, ринків природного газу, нафти та нафтопродуктів;

2) узагальнює практику застосування законодавства з питань, що належать до її компетенції, розробляє та вносить у встановленому порядку пропозиції щодо вдосконалення законодавства;

3) подає Президенту України та Верховній Раді України щорічний звіт про результати своєї діяльності та оприлюднює його на веб-сайті НКРЕ;

4) здійснює ліцензування господарської діяльності у сферах електроенергетики, теплопостачання та нафтогазовому комплексі, видає ліцензії на право провадження діяльності з: виробництва електричної енергії в обсягах, що перевищують рівень, установлений ліцензійними умовами;

комбінованого виробництва теплової та електричної енергії;

передачі та постачання електричної енергії;

виробництва теплової енергії на теплоелектроцентралях та установках з використанням нетрадиційних або поновлюваних джерел енергії;

транспортування нафти, нафтопродуктів магістральним трубопроводом, транспортування природного, нафтового газу і газу (метану) вугільних родовищ трубопроводами та їх розподілу;

постачання природного газу, газу (метану) вугільних родовищ за регульованим та нерегульованим тарифом;

зберігання природного газу, газу (метану) вугільних родовищ в обсягах, що перевищують рівень, установлений ліцензійними умовами;

5) розробляє і затверджує:

інструкцію про порядок видачі ліцензій на право провадження господарської діяльності у сферах електроенергетики та теплопостачання;

умови та правила провадження ліцензованої діяльності (далі – ліцензійні умови);

порядки контролю за дотриманням ліцензійних умов;

порядки (методики) формування цін і тарифів на товари (послуги), що виробляються (надаються) суб'єктами природних монополій та суб'єктами, що провадять діяльність на суміжних ринках у сферах електроенергетики, теплопостачання та нафтогазовому комплексі, та методології ціно-, тарифоутворення;

правила користування електричною енергією;

правила користування природним газом для юридичних осіб;

порядок відшкодування збитків внаслідок порушення Правил надання населенню послуг із газопостачання;

порядок формування інвестиційних програм;

правила приєднання когенераційних установок до електричних мереж;

порядок проведення аукціону щодо доступу до пропускної спроможності міждержавних електричних мереж України;

правила надання і погодження технічних умов на підключення до мереж (споруд) електро- та теплоенергетики;

порядок доступу до Єдиної газотранспортної системи України;

алгоритм розподілу коштів;

типові форми господарських договорів, у тому числі на:

– купівлю-продаж природного газу (між власниками та постачальниками природного газу);

– транспортування природного газу магістральними трубопроводами;

– зберігання (закачування, зберігання, відбір) природного газу;

– приєднання до газових мереж;

– розподіл природного газу;

– постачання природного газу за регульованим тарифом;

– показники надійності та комерційної якості надання послуг суб'єктами природних монополій;

– економічні коефіцієнти нормативних технологічних витрат електроенергії, а також критерії визначення класів споживачів електричної енергії, диференційованих за ступенями напруги;

б) установлює:

ціни (тарифи) на електричну енергію, тарифи на її передачу та постачання;

ціни на товарний природний газ власного видобутку для суб'єктів, визначених законом;

роздрібні ціни на природний газ, що використовується для потреб населення;

граничні рівні цін на природний газ для установ та організацій, що фінансуються державного і місцевих бюджетів, для промислових споживачів та інших суб'єктів господарювання;

граничні рівні цін на природний газ для суб'єктів господарювання, які виробляють теплову енергію, у тому числі блочних (модульних) котелень, установлених на дахові та прибудованих (виходячи з обсягу природного газу, використовується для виробництва та надання населенню і релігійним організаціям послуг з опалення та гарячого водопостачання, за умови ведення такими суб'єктами окремого приладового та бухгалтерського обліку тепла і гарячої води);

- тарифи на транспортування природного, нафтового газу та газу (метану вугільних родовищ магістральними та розподільними трубопроводами;
- тарифи на постачання природного газу та газу (метану) вугільних родові за регульованим тарифом;
- тарифи на закачування, зберігання та відбір природного газу, газу (метану) вугільних родовищ;
- тарифи на транспортування магістральними трубопроводами нафти, нафтопродуктів та аміаку;
- тарифи на теплову енергію, що виробляється на теплоелектроцентралях ТЕС, АЕС та когенераційних установках і установках з використанням нетрадиційних або поновлюваних джерел енергії;
- 7) визначає умови, за яких дозволяється суб'єктам господарської діяльності провадити діяльність без ліцензій;
 - 8) установлює для суб'єктів природних монополій вимоги щодо провадження ними господарської діяльності, яка не належить до сфери природних монополій, у разі якщо ця діяльність має вплив на ринок, що перебуває у стані природної монополії;
 - 9) здійснює контроль за додержанням ліцензіатами ліцензійних умов провадження господарської діяльності;
 - 10) здійснює безперешкодно перевірку дотримання ліцензійних умов;
 - 11) вживає заходів щодо запобігання порушенням ліцензійних умов;
 - 12) бере участь у регулюванні платіжно-розрахункових відносин на ринках електричної енергії та природного газу;
 - 13) визначає умови доступу суб'єктів ринків електроенергії, природного газу, нафти та нафтопродуктів до товарів (послуг), що виробляються (надаються) суб'єктами природних монополій;
 - 14) погоджує в межах своїх повноважень договір між членами оптового ринку електричної енергії та додатки до нього;
 - 15) визначає ступінь кваліфікації споживачів природного газу;
 - 16) установлює обмеження щодо суміщення видів діяльності відповідними суб'єктами ринків;
 - 17) розглядає справи про порушення ліцензійних умов, а також справи про адміністративні правопорушення і за результатами розгляду приймає відповідні рішення у межах своєї компетенції;
 - 18) передає до відповідних державних органів матеріали про виявлені факти порушення законодавства;
 - 19) визначає відповідність ліквідації, реорганізації у формі злиття, приєднання, участі в об'єднаннях, а також придбання або відчуження більш як 25 відсотків часток (акцій, паїв) активів суб'єктів господарської діяльності в електроенергетиці і більш як 10 відсотків часток (акцій, паїв) активів суб'єктів господарської діяльності на ринку природного газу ліцензійним умовам провадження господарської діяльності;
 - 20) формує та веде реєстр об'єктів електроенергетики, що використовують альтернативні джерела енергії (крім доменного та коксівного газів, а з використанням гідроенергії – лише малих гідроелектростанцій), а також реєстри суб'єктів природних монополій, діяльність яких регулюється НКРЕ;
 - 21) розглядає звернення споживачів та надає роз'яснення з питань застосування нормативно-правових актів НКРЕ;
 - 22) організовує проведення науково-технічних та аналітичних досліджень з питань, що належать до її компетенції;
 - 23) інформує громадськість про результати своєї діяльності, провадить у встановленому

законодавством порядку видавничу діяльність;

24) співпрацює з громадськими організаціями споживачів (об'єднаннями споживачів) у питаннях захисту прав споживачів електричної енергії та природного газу;

25) взаємодіє з органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, громадськими організаціями, а також здійснює співробітництво з відповідними органами іноземних держав і міжнародними організаціями з питань, що належать до її компетенції, та бере участь у підготовці проектів міжнародних договорів України;

26) здійснює у межах своїх повноважень заходи щодо адаптації законодавства України з питань природних монополій та суміжних ринків до законодавства Європейського Союзу;

27) виконує відповідно до законодавства функції з управління об'єктами державної власності, що належать до сфери її управління;

28) здійснює інші повноваження, визначені законами України та покладені на неї Президентом України.

5. НКРЕ з метою організації своєї діяльності:

1) забезпечує в межах повноважень здійснення заходів щодо запобігання корупції, контроль за їх здійсненням в апараті НКРЕ, її територіальних органах;

2) забезпечує виконання завдань з мобілізаційної підготовки та мобілізації держави в межах повноважень і реалізацію державної політики з питань цивільної оборони (цивільного захисту);

3) забезпечує в межах своїх повноважень реалізацію державної політики стосовно державної таємниці, здійснює контроль за її збереженням;

4) забезпечує оприлюднення інформації про свою діяльність, здійснює заходи щодо налагодження діалогу з громадськістю та створення умов для участі громадян у процесі формування та реалізації державної політики.

6. НКРЕ для забезпечення виконання покладених на неї завдань і функцій має право:

1) приймати у межах своєї компетенції рішення, що є обов'язковими до виконання суб'єктами природних монополій;

2) отримувати від суб'єктів природних монополій та суб'єктів, що провадять діяльність на суміжних ринках, на свій запит документи, статистичну та іншу інформацію про їх діяльність, необхідні для здійснення покладених на НКРЕ функцій;

3) застосовувати відповідні санкції до суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на суміжних ринках, за порушення ними ліцензійних умов;

4) приймати рішення про накладення штрафів на суб'єктів природних монополій у випадках, передбачених законодавством;

5) складати протоколи про порушення посадовими особами суб'єктів природних монополій законодавства про природні монополії відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення;

6) приймати з питань, що належать до її компетенції, нормативно-правові акти, контролювати їх виконання;

7) одержувати в установленому законодавством порядку від органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування інформацію, документи і матеріали, необхідні для виконання покладених на неї завдань;

8) залучати вчених та спеціалістів центральних і місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій (за погодженням з їх керівникам для розроблення проектів нормативно-правових актів, проведення консультації та експертиз у сферах електроенергетики, теплопостачання та нафтогазовому комплексі);

9) утворювати в разі потреби у межах своєї компетенції робочі групи, консультативні, дорадчі та інші допоміжні органи;

10) здійснювати захист своїх прав та законних інтересів у суді;

11) створювати та ліквідувати територіальні органи в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі (далі – територіальні органи) як структурні підрозділи апарату НКРЕ, що не мають статусу юридичної особи

7. НКРЕ у процесі виконання покладених на неї завдань взаємодіє в установленому порядку з іншими органами державної влади, допоміжними органами і службами, утвореними Президентом України, а також з органами місцевого самоврядування, відповідними органами іноземних держав і міжнародних організацій, підприємствами, установами, організаціями.

8. Комісія, її центральний апарат та територіальні органи становлять сисму органів НКРЕ, яку очолює Голова НКРЕ.

Територіальні органи діють на підставі положень, що затверджуються НКРЕ.

9. Комісія як колегіальний орган утворюється у складі Голови та шести членів. Голова, члени НКРЕ призначаються на посади та звільняються з посад Президентом України шляхом видання відповідного указу.

Термін повноважень Голови, члена НКРЕ становить шість років.

Одна й та ж особа не може бути Головою та/або членом НКРЕ більше двох термінів підряд.

НКРЕ є правомочною з моменту призначення більше половини її загального кількісного складу.

10. Голова НКРЕ:

1) очолює систему НКРЕ та керує її діяльністю;

2) затверджує Регламент НКРЕ;

3) координує роботу членів НКРЕ та розподіляє обов'язки між ними за відповідними напрямами щодо виконання покладених на НКРЕ завдань;

4) скликає і проводить засідання НКРЕ, вносить питання до розгляду на її засіданнях, підписує протокол засідань та рішення НКРЕ, затверджує порядок денний засідання НКРЕ;

5) призначає на посади та звільняє з посад згідно із законодавством керівників та працівників центрального апарату НКРЕ;

6) здійснює керівництво діяльністю територіальних органів НКРЕ, призначає на посади та звільняє з посад у встановленому законодавством порядку керівників та працівників НКРЕ;

7) здійснює в установленому порядку представницькі функції щодо діяльності НКРЕ;

8) має право без спеціальних дозволів представляти НКРЕ у суді;

9) представляє інтереси НКРЕ в Кабінеті Міністрів України, має право брати участь у засіданнях Кабінету Міністрів України з правом дорадчого голосу;

10) подає Президентові України пропозиції щодо призначення на посади та звільнення з посад членів НКРЕ;

11) видає накази, розпорядження та доручення з питань, що належать до його компетенції;

12) у встановленому законодавством порядку присвоює працівникам НКРЕ ранги державних службовців, застосовує заходи заохочення, притягнення їх до дисциплінарної відповідальності;

13) затверджує кадровий резерв центрального апарату та керівників територіальних органів НКРЕ;

14) затверджує структуру центрального апарату та територіальних органів НКРЕ;

15) затверджує положення про структурні підрозділи центрального апарату НКРЕ: ^

16) здійснює інші повноваження відповідно до законодавства.

11. Організаційно-технічну та іншу роботу щодо забезпечення діяльності здійснює її центральний апарат та територіальні органи (далі – апарат) згідно до цього Положення.

Апарат очолює керівник, який призначається на посаду та звільняється з посади Головою

НКРЕ. Керівник апарату підпорядковується безпосередньо Комісії.

Обов'язки керівника апарату визначаються Головою НКРЕ.

12. Основною формою роботи НКРЕ як колегіального органу є засідання.

Засідання НКРЕ є правомочним, якщо на ньому присутні більше половини від її загального кількісного складу.

Рішення НКРЕ вважається прийнятим, якщо за нього проголосувала більшість від загального кількісного складу НКРЕ. Голова, члени НКРЕ мають по одному голосу кожен.

13. Рішення НКРЕ приймаються на засіданнях, які проводяться у формі відкритих або закритих слухань. У разі розгляду питань, що мають важливе суспільне значення, засідання проводяться у формі відкритих слухань, в яких беруть участь представники суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність на суміжних ринках, об'єднань споживачів і громадськості.

Рішення, прийняті НКРЕ, оформлюються постановами і розпорядженнями. Рішення НКРЕ, прийняті у межах її повноважень, обов'язкові до виконання суб'єктами природних монополій. Рішення Комісії можуть бути оскаржені в установленому законодавством

Рішення НКРЕ, які є нормативно-правовими актами, підлягають обов'язковій державній реєстрації в установленому законодавством порядку, за винятком рішень з питань встановлення цін та тарифів (крім встановлення цін та тарифів для населення) та рішень з питань функціонування оптового ринку електричної енергії.

Рішення НКРЕ, які є нормативно-правовими актами, не потребує узгодження з іншими органами державної влади, крім випадків, передбачених законом.

Рішення НКРЕ, які відповідно до закону є регуляторними актами (крім рішень щодо встановлення тарифів), розробляються, розглядаються, приймаються та оприлюднюються з урахуванням вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

НКРЕ має право видавати в установленому порядку разом з органами виконавчої влади спільні акти.

14. НКРЕ для виконання покладених на неї завдань може утворювати консультативні та інші дорадчі органи. Положення про такі органи затверджуються НКРЕ.

НКРЕ для науково-методичного та інформаційного забезпечення своєї діяльності, у тому числі збалансування у процесі діяльності НКРЕ інтересів суб'єктів природних монополій, суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність на суміжних ринках, споживачів товарів і послуг, може залучати вчені експертів, консультантів, представників громадськості.

15. Гранична чисельність працівників НКРЕ затверджується Президентом України.

Структура НКРЕ затверджується Головою НКРЕ у межах видатків, передбачених у Державному бюджеті України.

Штатний розпис затверджується Головою НКРЕ за погодженням із Міністерством фінансів України.

16. НКРЕ є юридичною особою, має самостійний баланс, рахунки в органах Державної казначейської служби України, поточні та вкладні (депозитні) рахунки в установах банку та печатку із зображенням Державного Герба України та своїм найменуванням.

*Затверджено указом Президента України
від 23 листопада 2011 року № 1059/2011
Інформаційний бюлетень НКРЕ № 12 – 2011*